భరతుని మువ్వ

గంగా నదీ తీరంలో తీర్థరాజమైన హృషీకేశం ధర్మశాల ఆవరణలో ఉన్న ఒక పెద్ద గదిలో మేము విడిది చేశాం నేనూ, ఘా మేనమామ కొడుకు పులిన్ బాబూ, అతని పదేళ్ళ కొడుకు

మూలం

స్వర్గీయ పరుశురామ్

అనువాదం

కు. జానకిరామ్ పట్నాయక్

పల్టూ, నౌకరు టహల్ రామ్—మా బృందం. అన్నట్టు మేమే కాకుండా మాతో మరో నాలుగు జీవాలున్నాయ్ అవి పల్టూ పెంపుడు ఎలకలు! తెల్లగా, బొద్దుగా, ముద్దుగా ఉంటవి ఆ ఎలకలు! పులిన్‌బాబు యింటి దగ్గరనే కొడుకును ఆటంక పర్చాడు ఆ ఎలకల్ని తీసుకు రావద్దని' కాని—పల్టూ మాత్రం "ఉఁ హుఁ... వీటిని ఇంట్లో ఉంచేస్తే ఎలా? నేను తిరిగి వచ్చేసరికి ఉంటాయా? మన పెంపుడు పిల్లులు ఆరున్నూ ఫలహారం చేసీవూ? కాగా — వీటికి టిక్కట్లు కొనాలా ఏమిటి?" అని వెంట తెచ్చుకున్నాడు రాత్రుల్లో అవి పంజరం లాంటి చిన్న దేవదారు పెట్టెలో ఉంటూం టాయ్! పగట్లో—పల్టూ కోటుజేబుల్లోనూ, చేతుల్లోనూ, భుజాల మీదా విహరిస్తుంటాయ్'

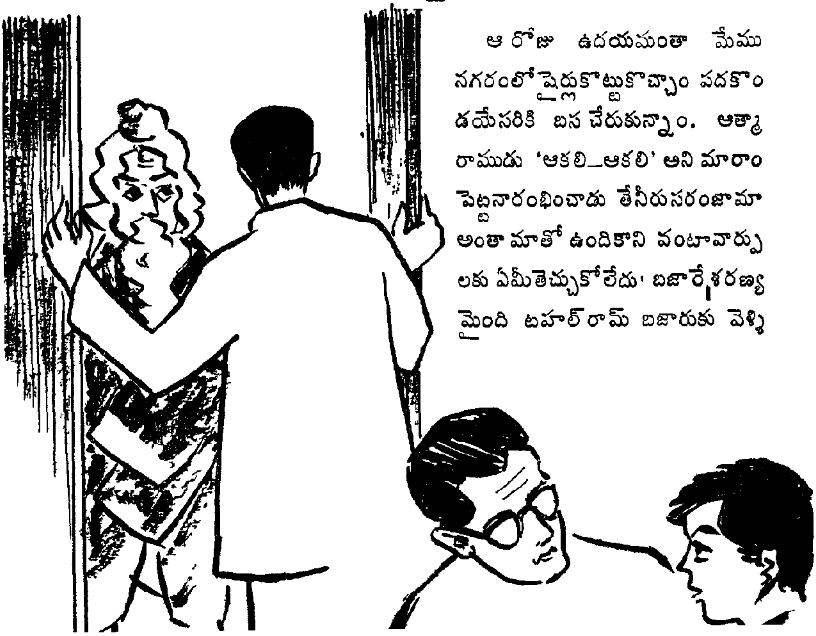

ఆ రోజు ఉదయమంతా మేము నగరంలో షైర్లుకొట్టుకొచ్చాం పదకొం డయేసరికి బస చేరుకున్నాం. ఆత్మా రాముడు 'ఆకలి—ఆకలి' అని మారాం పెట్టనారంభించాడు తేనీరుసరంజామా అంతా మాతో ఉందికాని వంటావార్పు లకు ఏమీతెచ్చుకోలేదు' బజారేశరణ్య మైంది టహల్‌రామ్ బజారుకు వెళ్ళి

ఒక బుట్టలో తినుబండారాలు తెచ్చాడు. పిడకల్ని గుర్తుకు తెచ్చే గోధుమ రొట్టెలూ, శనగలూ, గుమ్మడిముక్కలూ కలిపిన జిగురుకూరా, తాండ్ర బెత్తు ల్లాంటి దబ్బాపాల కోవాబిళ్ళలూ ఆ బుట్ట నుంచి బయట కొచ్చాయ్' అప్పటికే స్నానాదికాలు ముగించుకొని సిద్ధంగా ఉన్నాం' ఆ తెచ్చిన ఆహారాన్ని మర్రి ఆకు విస్తళ్లలో టహల్‌రామ్ వడ్డించాడు కూచుని భోజనానికి ఉపక్రమించే సరికి బయటనుంచి ''జయ్ ..మహాశంభో'' అన్నమాట వినవచ్చింది ఎవరో ఏమిటో అని నేను లేచి వరండాలోకి వచ్చాను వాకిట్లో ముసలి సాధుబావా ఒకడు నిల్చుని ఉన్నాడు

అతని రంగు ఒకప్పుడు తెల్లగా ఉండే దేమోకాని ప్రస్తుతంమాత్రం తామ్ర వర్ణంగా ఉంది సన్నగా, పొడవుగా ఉన్నాడు తలమీద చిన్న చిన్న జడలు (సహజ సిద్ధమైనవే గాని మర్రిపాలతో అంటించుకొన్నవి కావు) ఎదురు మదురుగా ఉన్నగడ్డమూ, మీసమూ ఉన్నాయ్' ఆ గడ్డం మాత్రం నాభి వరకూ వేలాడుతున్నది దిగువ భాగం చిక్కగా ఉన్నది చివర వెండ్రుకల్ని పెద్దముడిగా కట్టాడు ఆ ముడిని జన్మలో ఏనాడూ విప్పి సంస్కరించినట్టు కనిపించలేదు బాగా మాపిన కాషాయాం బరం మోలకు లుంగీలా కట్టుకొన్నాడు భుజం మీదుగా దళసరి కంబళి వేలాడు తున్నది. శరీరమంతా అంగుళం మందాన మురికిపట్టి ఉంది. మెడలో చిక్కని లావుపాటి యజ్ఞోపవీతమూ, చేతిలో లొత్తలూ సొట్టలూ పడినచెంబూ ఉన్నవి సామాన్య సాధువుల దగ్గర ఉండే యితర సామగ్రి — అంటే — రుద్రాక్షమాలలూ. విభూతీ, గంజాయి చిలుమూ, నిప్పుపట్టు కొనే చిమటా, దండమూ, కమండలమూ— ఇత్యాదులు లేవు

''ఏంకావాలి బాబాజీకి'' అని ప్రశ్నిం చాను

బావాజీ జవాబివ్వకుండా సరాసరి గదిలో జొరబడ్డాడు నా క్యాంప్ కాట్ మీద కాళ్ళు బారచాపుకొని కూచున్నాడు టహల్‌రామ్ చాలా కాలంనుంచీ బంగాళీ వాళ్ళతో కలిసి మెలిసి ఉన్నాడేమో కాస్త నాస్తికత్వం పట్టించుకున్నాడు అందు వల్ల బాబాజీ అసభ్యత్వాన్ని చూసి ''ఏయ్' ఏఁ విటాచొరవ' లే' లే' మంచం దిగు''' అని గద్దించాడు అదివిని బాబాజీ అచ్చమైన రాష్ట్ర భాషలో నోటికివచ్చిన కూతలు పుంఖాను పుంఖంగా కురిపించాడు పులిన్ బాబు ముఖం కందగడ్డలా చేసుకొని ఒక్క ఉదుటునలేచి ఆ సాధు బాబాను అర్ధచంద్ర ప్రయోగంతో మన్నింప చూశాడు కాని— మధ్యలో నేను కల్పించుకొని ''ఆఁ ఆఁ. .శాంతించవోయ్' బాబాజీతో కాస్త మాటామంతీ కానివ్వు'' అని వారించాను

ప్రముఖ తత్త్వవేత్త ప్రమోదుచటర్జీ మహాశయుడు సాధువుల విషయంలో అనేకానేక సంగతులు ఉల్లేఖించి ఉన్నాడు యోగులూ, అవధూతలూ, వామాచారులూ, తాంత్రికులూ, అఘోర పంధులూ – మొదలైనవారి చరిత్రలు ఆకళింపు చేసుకున్నాడు ఆతని రచనల సారాంశం ఏమిటంటే . ఆత్మ రక్షణార్థం పశువులకు కొమ్ములూ, తుమ్మ, గచ్చ, బలుసు యిత్యాదులైన చెట్లకు ముండ్లూ, పిల్లులకు వాడిగోళ్లూ, కుక్కలకు పదునైన పళ్లూ ఉన్నట్లు ఈ సాధుబాబాలకు తిట్లూ, శాపాలూ, మంత్రాలూ ఉంటయ్' ఆ తిట్లూ, శాపాలూ, మంత్రాలూ విని మూఢులైన భక్తులు వెనక్కితిరిగి చూడకుండా లగెత్తుకుంటారు! ముక్తీ, మోక్షమూ యాచించే మొండి శిఖండి భక్తులుమాత్రం వాటన్నిటినీ విని సహనంతో ఆ సాధువుల్ని కొలుస్తుంటారు!

ఇప్పుడీ సాధుబాబాగారి హావభావ విలాసాలూ, తిట్లవైఖరీ గమనిస్తే తప్పక వీరిలో ఏదో అలౌకిక మహత్త్వం యిమిడి ఉందని గ్రహించి, వినయాన్ని ప్రదర్శించి "క్షమించండి బాబాజీ' తమ ఆదేశం ఏమిటో శలవీయండి" అన్నాను బాబాజీ కాస్త శాంతించి "ఆతిధ్యంకావాలి' పొట్టలో ప్రేవులు అల్లాడుతున్నాయ్ .. ఆఁ ... అన్నట్టు మీరు బంగాళీల్లా కనిపిస్తున్నారు బంగాళీలోనే మాటలు కానివ్వండి'' అన్నాడు బెంగాళీలో ' బాబాజీ నోటినుంచి మా మాతృభాష వినే సరికి ప్రాణం లేచివచ్చినట్టయింది కాగా ఏదో వెర్రిఅభిమానమూ పుట్టుకొచ్చింది ' ఆనందంతో "బాబాజీ! ఈ పూరీలూ, కూరా, కోవా బిళ్ళలూ తమకు నచ్చుతవా?'' అన్నాను

"ఆఁ...ఆఁ' నచ్చక పోవడమేమిటి? భేషుగ్గా నచ్చుతవి! కాని... ఇ వేమాత్రం? ఇంతమందికీ ఈ స్వల్పం ... ఛ ... ఛ ' మరో రెండు శేర్లయినా తెప్పించు ' '' అన్నాడు బాబాజీ.

టహల్‌రామ్‌ను బజారుకు పంపక తప్పిందికాదు ఆంతలో పులిన్‌బాబు బాతాఖానీలోకి దిగాడు, అసల్లో పులిన్‌బాబు వృత్తి ప్లీడరీ! అంటే వకాల్తా పుచ్చుకోవడం, వాద ప్రతివాదాలు చేయడం ' ఐతే—సరైన పార్టీలు లభించక పోవడంవల్ల — ఎక్కడైనా, ఎవరైనా తటస్థపడితే వాళ్ళతో తెగవాగి నోటిదుల తీర్చుకుంటూ ఉంటాడు!

"ఐతే బాబాజీ' తమరు బెంగాళీ బ్రాహ్మలా?'' ప్రశ్నించాడి పులిన్‌బాబు

"మా జాతీ, మతమూ తెలుసుకొని ఏం చేస్తావయ్యా? నీ కుమార్తెనిచ్చి పెళ్లిగాని చేస్తావా?...భేష్!...ఐతేవిను! నా భాష సంస్కృతం ' ఆఁ, అచ్చంవైన దేవభాష' ఐతే – నువు బోధపర్చుకో లేవనీ, పైగా నీ కిష్టమనీ నీ మాతృభాష

అయిన బంగాళీలో మాటాడుతున్నాను అంతమాత్రాన నన్ను నీ జాతివాణ్ణిగా కట్టి వేయకు ।" వ్యగ్రంగా జవాబిచ్చాడు సాధు బాబా

"ఓ...అలానా ? ఐతే - తమ రే సాంప్రదాయానికి చెందినవారు ?"

"ఛీఛీ! నా సాంప్రదాయం నువు చెప్పే దాంట్లో ఏదీ గాదు నా పూర్వాశ్రమం - బ్రహ్మలోకం ...నేను-బ్రహ్మర్షి ని !"

"తమ నామధేయం అడగవచ్చా ?"

"ఆ(..ఆ(! మూగవాడివి కావు కదూ ఊరుకోవడాడనికి ? ఖుషీగా అడగ వచ్చు! కాని-నేను చెప్పింది విశ్వసిస్తావో లేదో ? ఏమంటే మీరంతా నాస్తికులూ, పాఖండులూన్ను ।... నేను ..నేను . దూర్వాస మహామునిని ।...తెల్సిందా ?"

అది విని మేమంతా ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయాం! కాసేపటివరకూ నోటి నుంచి మాటేరాలేదు తరువాత తేరు కొని వినయవిశ్వాసాల్తో తలవంచి, నమ స్కరించి, "ధన్యోస్మి । ధన్యోస్మి!! ఆహాహా! చరితార్థులమైనాం ।. తమ రూప విలాసాదులు లోకు లనుకున్నట్టు గానే కనిపిస్తున్నాయ్ । ఐతే మహాత్మా । మూఢమానసులు మాత్రం తమరు మహా కోపదారులు అంటూ ఉంటారు కాని - మాకుమాత్రం తమ వర్చస్సులో ఆ కోప చిహ్నాలు పిసరంతయినా గోచరించ లేదు మాతో తమరు అతి సుప్రసన్నంగా వ్యవహరిస్తున్నారు ।" అన్నాం

"కోపదారితనమా ? లేదు లేదు ! ఇప్పు డదంతా విలుప్తమైపోయింది । ఆ(...ఒకానొక కాలంలో మహా తేజ స్సంపన్నుడనై ఉండేవాణ్ణి । కాని - ఆ దుర్జాతిముండ.. నా తేజస్సునూ, పౌరు షాన్నీ, ప్రాబల్యాన్నీ చల్లార్చేసింది ।-"

అరే ? ... ఈ మహాముని ఏమిటిలా అంటున్నారని మహదాశ్చర్యం పొందాను । చేతులు జోడించి వినయంగా "తపోధనా! గుప్తవిషయం కానట్ట యితే-ఆ దుర్జాతిముండ ఎవరో, ఆ గత చరిత్ర ఏమిటో శలవిస్తే వీనులలర వింటాం । తమరేమో సత్య, త్రేతా, ద్వాపరయుగ మహావ్యక్తులు । అలాంటిది ఈ ఘోర కలియుగంలో, అందునా ఈ యిరవయ్యో శతాబ్దంలో మాలాంటి అధమాధమ మానవులచెంతకు ఎలా దయచేశారు ?" అన్నాను

దూర్వాస మహాముని విషాదంగా నిట్టూర్చి "పూజ్యనీయులైన జనకులు - అత్రిమహామునివరేణ్యులు స్వప్నంలో కనిపించి 'అబ్బాయీ । గంగానదీ తీరాన హృషీకేశ తీర్థరాజంలో విలసిల్లుతున్న ధర్మశాలా ప్రాంగణంలో ఒకానొక గదిలో విడిదిచేసిన మానవులచెంతకు వెళ్ళావంటే నీ సంకట విమోచన మవు తుంది ।' అని ఆజ్ఞాపించారు । అందుకని-"

మధ్యలోనే కల్పించుకొని "పుణ్యాత్మా। తమరు - సంకటావస్థలో తగులు

''చివరి బొట్టుదాకా పిండావు, నా దూడ ఏమవుతుంది ?''

కొన్నారా ? ఆశ్చర్యంగా ఉందే ?...ఇతరులను సంకటాల్లో తగులుకొనేటట్లు చేసే ప్రతిభాశాలురు కదా తమరు-తమరు ఎలా మహాత్మా ?'' అన్నాను

"అంతా వివరించి చెబుతాను ముందు భోజనం కానివ్వండి ' ఆఁ మీరందరూ, నిస్సంకోచంగా ఆరగించండి '"

''చిత్తం! తమరు స్నానాదికాలు చేసుకోరా ?'' పులిన్‌బాబు ప్రశ్నించాడు

''స్నానాదికాలా ? అది ఎప్పుడో అయిపోయింది ' బ్రహ్మలోకంలో - గంగాజలాల్లో ఒక మునుగు మునిగి వచ్చాను-''

''అలానా ? ... కాని ... ఆ జడలూ, గడ్డమూ మురికితో ఉన్నాయిలెండి ' మా దగ్గర ప్రశస్తమైన మురికి పోగొట్టే సబ్బు ఉంది. అది ప్రయోగించండి! కాగా-తమ యావత్ శరీరమూ నల్లుల్తో నిండి ఉంది ' అవి వేలాది సంఖ్యలో స్వేచ్ఛావిహారం చేస్తున్నాయ్! ..ఆజ్ఞాపిస్తే-కాస్త డి డి టి, జల్లుతాను" అన్నాడు పులిన్‌బాబు

అదివిని మునివర్యులు కోపంతో ''ఖబర్దార్ ' అలాంటి పిచ్చిపని చేయవద్దు ' ఏవో కొన్ని అసహాయప్రాణులు నాశరీరంలోనూ, కాషాయాంబరాల్లోనూ, జడల్లోనూ, గడ్డమూ మీసాల్లోనూ ఆశ్రయం పొందాయంటే పొంద నివ్వండి! వాటిని పారదోలి దూరపర్చడానికి నువ్వెవరవు ?" అన్నాడు

అంతలో టహల్‌రామ్ బజారునుంచి భోజన సామగ్రితో వచ్చాడు మహాముని ఆజ్ఞ అయిన తరువాత అందరమూ భోజనానికి ఉపక్రమించాం! ఉన్నదాంట్లో సగంమునిగారికి వడ్డించి, మిగిలినసగమూ మేము కానిచ్చాం! చేతులు కడుక్కున్న తరువాత సిగరెట్ డబ్బా మునీంద్రుల కందిస్తూ ''ప్రభూ ' ఇది తమను తృప్తి పరుస్తుందో లేదో ? మా దగ్గర యింత కన్నా అతీతమైన ధూమపానం లేదని

చెప్పడానికి సిగ్గుపడుతున్నాను" అన్నాను. డబ్బానుంచి ఒక సిగరెట్ తీసి దుర్వాస ముని "ఫరవాలేదు ఇదేచాలు' అయినా గంజాయి అంటే నాకు సహించదు దాన్ని 'జ్ఞానపత్రి' అని అంటారు కాని నాకు మాత్రం అది ఉపయోగిస్తే వాయుప్రకోపం కలుగుతుంది ఆఁ...మీరూ కానివ్వండి'' అన్నాడు

''ఛఛ'..తమబోటి మహాత్ముల సమక్షంలో అసభ్యంగా ధూమపానం'' అన్నాను వినయం ఉట్టిపడేలా

''వేషాలు వెయ్యకోయ్' నా ఎదట దొంతర్లకొద్దీ రొట్టెలు స్వాహాచెయ్యడానికి లేని సిగ్గూ, అసభ్యతా, ధూమపానం చెయ్యడానికే వచ్చిందా?... కానివ్వండి_" అన్నాడు మునివర్యుడు గట్టిగా ఒక దమ్ములాగి'

నేనూ, పులిన్ బాబూ చెరో సిగరెట్ వెలిగించాం' రెండు నిముషాల్లో వాటిని బూడిదచేసి సావకాశంగా కూచున్నాం, మునీంద్రులు చెప్పబోయే కథను వినడానికి'

"ఆఁ' మీరంతా ఆగత చరిత్ర వినాలని కుతూహల పడుతున్నారుకదూ? వినండి!... శకుంతల కథ మీకు క్షుణ్ణంగా తెలుసుకదూ? . మహాకవి కాళిదాసు తన నాటకంలో ఏమని ఉల్లేఖించాడంటే_ దుష్యంతుని గురించి శకుంతల ఆలోచిస్తూ ఉండగా నేనక్కడకు వెళ్ళి ఆమెను పిలిచాను కాని_మధురాతి మధురమైన తలంపులలో ఉన్న శకుంతలకు నా పిలుపు వినిపించలేదు ఆమె మూకీభవాన్ని అలక్ష్యంగా తీసుకొన్నాను కోపంతో "నీ వెవరి గురించి ఇంతగా ఆలోచిస్తూ నన్ను నిర్లక్ష్యపర్చావో అతను నిన్ను చూసికూడా నీవు ఫలానాఅని పోల్చుకొని కూడా, నిరాదరణతో నిన్ను బహిష్కరించుగాత'" అని శపించాను కాని_ఆనా శాపవాక్యాలుకూడా శకుంతలకు వినిపించలేదు' ఐతే_ఆమె సమక్షంలోఉన్న ఒక దాసి నా శాపం విన్నది వెంటనే నా దగ్గరకు వచ్చి, సాష్టాంగపడి బహువిధాల ప్రార్థించింది. ఆ దాసిపేరు అనసూయ' నా ప్రియజనని పేరుకూడ అనసూయ అవడంవల్ల నాకామె ప్రార్థనవల్ల దయ కలిగింది' నే నిచ్చిన శాపంలోని ఉగ్రతను తగ్గించి స్వల్పమాత్రంగా తగలాలని మార్చాను'

ఐతే ఆ దాసి_మహాదుష్టురాలు' సరాసరి శకుంతలతల్లి అయిన మేనక దగ్గరకు పరుగునవెళ్ళి ఆ శాపవార్త ఆ దేవలోకపు వారకాంత చెవిలోవూదింది'. అది జరిగి పదిమాసాలైంది అప్పుడు నేను శిష్యుల్తో గంగోత్రి సమీపంలో ఉంటుండేవాణ్ణి' ఒకనాటి ప్రాతఃకాలం భాగీరథీ తీరంలో కూచొని ఉన్నాను అప్పుడొక శిష్యుడు ప్రవేశించి ''గురువర్యా' తమతో ఒక దివ్యసుందరీమణి కలియ నభిలషిస్తున్నారు ఏం శలవ్?' అన్నాడు. అప్పుడు నాకెక్కడలేని

చిరాకూ కలిగింది 'అబ్బబ్బా' ఇక్కడ కూడా యీ దివ్య సుందరీమణులు అఘోరి స్తే ఎలా చావడం? ఏదో నిరసంగా ఉంటుందనీ, మరెట్టి ఆటంకాలకూ అవకాశం ఉండదనీ, ఆ పరాత్పరుని చింతనలో లీనమై ఉండవచ్చనీ అనుకున్నాను కాని చూస్తే అదే పాతవరుస' అనుకొని, శిష్యునితో "ఎవరు వచ్చారో పంపించు" అన్నాను. - ఆ దివ్య సుందరీమణి ప్రవేశించింది. చూసీ చూడగనే పోల్చుకున్నాను మరెవ్వరూ కాదు' మేనక'

"ఛీ ఛీ' సభ్యత అన్నది ఆ దుష్టురాల్లో ఏమాత్రమూ లేదు నోట్లో పలుదోము పుడక ఉంచుకొని 'తుప్-తుప్' మని ఉమ్ముతూ, పండ్లుతోముకుంటూ వచ్చి నిల్చుంది' అలాటి వేషంతో వస్తే యింకా మనోహరంగా ఉంటాననుకుంది కాబోసు దొంగముండ'

"ఏం .ఎందుకొచ్చావ్? నేనెవరినో తెలుసా? మహా తేజస్సంపన్నుణ్ణయిన దూర్వాస మహాముని ని? పాపం' నీ టక్కు టమారాలూ, అందచందాలూ, తళుకు బెళుకులూ, కులుకు చమకులూ చూపి వలలో వేసుకోవడాని కా విశ్వామిత్రుణ్ణి అనుకున్నావేమో?" అన్నాను కసితీరేలా'

అదివిని ఆ మాయలాడి బుంగమూతి పెట్టి "వారే వా? . మీకన్నా యోగ్యులీ ముల్లోకాల్లో ఎవరూ లేరనీ, అందుకని మీ వెంటపడడాని కొచ్చాననీ అనుకుంటున్నారా? భేష్' భేష్'. సరేకాని — నేనిప్పుడు రావడం మీ గురించి అంటే మీ మంచిగురించి, మీ భవిష్యత్తుగురించి' అంతేకాని మీతో కులకడానికి కాదు' పొమ్మంటే పోతాను' నాకేం? తరవాత చిక్కుల్లో పడిపోయాక నన్నాడిపోస్తే లాభం లేదు'" అన్నది

చూశారా ఆ గడుసుముండ వ్యవహారం? నన్ను 'మీరు — మీరు' అని సమానస్థాయిలో సంబోధిస్తున్నదే కాని గౌరవపురస్సరంగా 'తమరు' అనలేదు పట్టరాని ఆగ్రహం ముంచుకొచ్చింది వెంటనే 'గర్వబోతా' సువ్వీక్షణంలో మండ్రగబ్బవై పోదువుగాక' అని శపించి వేయాలని తలంచాను కాని — ఎందుకొచ్చిందో ఏమిటో ఏదో నన్నుద్ధరించడాని కొచ్చినట్టు మాటాడుతున్నది అది విన్నాక ఆలోచిద్దా మనుకొని, ఆ యాగ్రహాన్ని దిగమింగి "ఎందుకొచ్చావ్?" అని ప్రశ్నించాను

"మరేం లేదు మీరేమో శకుంతలను అకారణంగా శపించారు పాపం' ఆ వేల ఏం చేసింది ఆ విషయం ఎలానో కైలాస వాసులు — మహాదేవులకు తెలిసింది అతను ప్రచండకోపంతో మూడో నేత్రం తెరిచి మిమ్మల్ని భస్మం చేయ నుంకించేసమయంలో నేను వెంటనే అతని పాదాలు పట్టుకొని వేవిధాల ప్రార్థించి శాంతింప జేశాను"

మేనక మాటను వినేసరికి నాకు ముచ్చెమటలు పోశాయ్‌! దేవమానవుల్లో ఏ ఒకరికీ నేను భయపడను కాని ఈ మహాదేవుడంటే మాత్రం గజగజలాడు తాను కొంపమునిగిం దనుకొని "ఐతే నువ్వా భోళాశంకరుణ్ణి ఎలా శాంతింప జేశావ్‌ ?" అని ప్రశ్నించాను

"ఎలానా ?... 'పార్వతీనాథా' దూర్వాసముని అమాయక బ్రాహ్మణుడు కాగా కాస్త మతిచెడి ఉన్నాడు వెనకా ముందూ చూడకుండా నిరపరాధి అయిన శకుంతలను శపించివేశాడు ఐనా—పెద్ద ప్రమాదం లేదులెండి' ఆ శాప ఫలం శకుంతల పెద్దకాలం అనుభవించ నక్కరలేదు కనుక తమ రా మునిని యీ సారికి క్షమించి కాపాడండి' ఇంకో పర్యాయం అలా చేస్తే తమ యిష్టం" ఇలా అనేసరికి మహాదేవుడు సంబరపడి పోయాడు కాగా — నేనంటే ఎంతో మక్కువ' ఎందుకంటే వారి అత్తగారి పేరూ, నా అత్తగారి పేరూ ఒకటే కదూ...అందుకని! ఐతే మాత్రం. . ఆ నందివాహను డొక షరతు పెట్టాడు షరతు కాదు — ఒక విధమైన ప్రాయశ్చిత్తం'" అన్నది మేనక "ప్రాయశ్చిత్తమా?.. ఏమిటో ?" సంశయంగా ప్రశ్నించాను

"భయపడకండి మునివర్యా! ప్రాయశ్చిత్తమంటే — ఏదో గురుతర కార్యం కాదు! చాల సుఖమైందే'...శకుంతల యిప్పుడు హేమకూట పర్వతం దగ్గర కశ్యపాశ్రమంలో ఉంది కొన్నాళ్ళ క్రితం ఆమెకొక కుమారుడు కలిగాడు కశ్యపమునీంద్రుల వచనానుసారం యీ బాలుడు భరతుని పేర రాజాధిరాజుగా విలసిల్లుతాడు! తరవాత యీ భూఖండం వాని పేరుమీద భారతవర్షంగా లెక్కకు వస్తుంది నే నొకసారి వెళ్ళి ఆ పిల్లవాణ్ణి చూసి రావాలనుకున్నాను కాని అవకాశం లేదు ఏమంటే? హటాత్తుగా మహేంద్రుడు దేవలోకంలోని అప్సరలను పిలువనంపించాడు ఎందుకన...అతని సుపుత్రుడు జయంతుడు మహా అల్లరి చిల్లరగా తిరుగుతున్నాడట' అందుకని ఆ జయంతుని వివాహం ఎలానైనా చేసి వెయ్యాలని ఇంద్రుని సంకల్పం' ఆ కారణం చేత రెండు నెలలవరకూ రాత్రీ పగలూ మాకు తీరిక ఉండదు ఆటలూ, పాటలూ, నృత్యాలూ, విందులూ, వినోదాలూ నడుస్తూ ఉంటవి' ఇదిగో .. యివ్వాళ కాస్త తెరిపి చేసుకొని యిలా వచ్చాను ఈ రెండు నెలలూ పూర్తి అయిన తరవాత వెళ్ళామంటే ఏంలాభం? అప్పటికి భరతుడు శతవృద్ధు ఐపోతాడు మరిదేవమానానికీ, మానవ మానానికీ శతసహస్రాంశం భేదం ఉందికదా? అందుకని మిమ్మల్ని అక్కడకు పంపించా లనుకుంటున్నాను"

అప్పుడు నాలో నేను 'ఓస్సిదేనా? ఏమిటో అనుకున్నాను కాగా —

యిప్పట్లో నేను వెళ్ళి శకుంతల కొడుకును చూసి ఆశీర్వదిస్తే లోకులుకూడా హర్షిస్తారు శకుంతలకు నే నిచ్చినశాపం మరుగుపడి పోతుంది అనుకొని మేనకతో "సరే వెళ్ళొస్తాను కాని ప్రాయశ్చిత్తం అన్నావ్... అదేమిటి? అక్కడకు వెళ్ళి ఏం చెయ్యాలి?" అన్నాను

"పూచీతో నిండుకున్న కార్యం మీద వేసుకొని మీరు వెళ్ళాలి। ఇదిగో.. ఈ మువ్వ .దీన్ని పట్టుకొని నా మనుమడు భరతునికి నా పేరుమీదుగా బహూకరించాలి। ఆ పైని నాపక్షంగా వాణ్ణి ముద్దులాడి ఆశీర్వదించాలి। ఐతే _ మీ రూపము బహూ దుర్గంధంగా ఉంది ఆ పిల్లవాడు స్ఫటిక సదృశంగా ఉండవచ్చు ముందు మీ చేతుల్ని పరిశుభ్రం చేసుకొని, మువ్వను అందించి ఆ చేత్తో పిల్లవాని చుబుకాన్ని స్పృశించి నోటి దగ్గరకు తెచ్చుకొని ముద్దులాడాలి। తెల్సిందా?" అన్నది

నాకేమో ఆ మాయదారి మాటలు బోధపడలేదు అందుకని "ఎలా ముద్దులాడాలి?" అని ప్రశ్నించాను

"ఎలానా?... ఇదిగో... యిలా।" అంటూ మేనక తన చేతితో నా గడ్డాన్ని ముట్టుకొని, ఆ చేతిని పెదవులదగ్గరపెట్టి ముద్దులాడింది। తరవాత "ఇదుగో। మువ్వ। దీన్ని అతి జాగ్రత్తగా తీసుకుపోవాలి। ఎక్కడైనా జారవిడిచేరు సుమా? అలా జారవిడిచి పోగొట్టుకున్నారా. .దాని పర్యవసానం మహా ప్రమాదమని గ్రహించండి" అన్నది.

మువ్వ తీసుకొని "ఎందుకు పోగొట్టుకుంటాను? చిన్న వాణ్ణా చిటికి వాణ్ణా? భయపడ నవసరం లేదు మంచి ముహూర్తం చూసుకొని బయలుదేరుతాను" అన్నాను

అంతలో పులిన్ బాబు "ప్రభూ। చిన్న విషయం। ఆగ్రహించకండి। ఆఁ... ఇంతకూ ఆ దేవవేశ్య - మేనక వయసు ఏ మాత్రం ఉంటుందని తమ అభిప్రాయం?" అని ప్రశ్నించాడు

"ఏమిటయ్యా నీ తెలివితక్కువ ప్రశ్న ? అప్సరలనే వాళ్ళకు వయసనేది ఉంటుందా ? వాళ్ళది నిత్య నూతన యౌవనం ! వెన్నెలా, మెరపూ, ఇంద్ర ధనస్సు — వీటికి వయసనేది ఉన్నదా ? అలానే ఈ అప్సరలు కూడాన్నూ ! .. ఇక తరువాయికథ.. మువ్వను అందించి మేనక వెళ్ళిపోయింది మూడు రోజుల వరకూ ప్రయాణానికి ముహూర్తం కుదర లేదు నాలుగోనాడు బయలుదేరాను ఐతే — మేనకను అప్సర అనే పిలవండి లేదా ..దివ్యాంగన అనే పిలవండి . ఎంతయినా ఆవిడ దేవవేశ్య ! ఇంగిత జ్ఞానం, లోకాచారం తక్కువ ! మను మడికి బహూకరించమని ఒక మువ్వనే యిచ్చింది కాని మరేదీ యివ్వలేదు అంత మాత్రాన నన్నూ జ్ఞాన శూన్యునిలా ప్రవర్తించ మంటాగా? , వెళ్ళేది పసిపాప ఉన్న చోటు ! ఆట వస్తువొకటుంటే అయి పోతుందా ? తినడానికేదైనా తీసుకు పోవాలా మరి? అందుకని ఆశ్రమ సమీ పంలో ఉన్న అడవినుంచి బాగాపెరిగిన ఒక కందమూలం — అంటే — ఎర్రగా తియ్యగా ఉంటుందే దుంప అదీ, రమా రమి రెండు శేర్లు ఆరముగ్గిన చింత బొట్టలూ తీసుకువచ్చి సంచిలో వేశాను . . . ''

మధ్యలో పులిన్ బాబు "మునీశ్వరా ! అంత పసిబాలుడు కందమూలమూ, చింతబుట్టలూ తింటాడా ?'' అని సంశయ స్వరంతో ప్రశ్నించాడు దానికి నేను ''సరిసరి ! ఎందుకు తినరు ? ఆ కాలం నాటి క్షత్రియకులంలో పుట్టిన పసికందులు దుంపలూ, చింతబుట్టలూ ఏమిటి . నల్ల ఇనపరాళ్ళ ముక్కలుకూడా తిని జీర్ణింప జేసుకొనేవారు ! ఇప్పుడా అంటే మన పిల్లలకు విదేశీ పాలగుండలూ, పాల డబ్బాలూ గత్యంతరమై ఉంది '' అన్నాను ఆపైని దూర్వాసముని యిలా అన్నారు — "నిజంగా మీరంతా శుద్ధ మూర్ఖులు ! తీసుకువెళ్ళిన కంద మూలమూ, చింతబొట్టలూ ఆ పిల్లవా డొక్కడే ఆరగించివేస్తాడా ఏమిటి ? తక్కిన ఆశ్రమవాసులంతా తలోయింతా పంచుకొని ఆరగిస్తారు ! సరే ! మిగి లిన గాథ వినండి ! యథాసమయంలో బయలుదేరి సకాలానికి హేమకూటం చేరుకున్నాను అక్కడ మరీచి మునీం ద్రుల సుపుత్రులు కశ్యప భగవానుల్నీ వారి ధర్మపత్ని అదితీదేవినీ దర్శించి తరువాత శకుంతలదగ్గరకు వెళ్ళాను

నన్ను చూసి ఆయమ్మ మహదా నందం పొందింది ! సంచినుంచి కంద మూలమూ, చింతబొట్టలూ తీసి బహూక రించాను పిల్లవాడు ఆమె తొడలమీదనే ఉన్నాడు మేనక చెప్పినట్టు వాణ్ణి ముద్దు లాడి ఆశీర్వదించాను తరవాత శకుం తలతో ''అమ్మాయీ ! నీ కుమారుడు సర్వదమనుడై , భరతునిపేర యీ భూభా గాన్ని సర్వతోముఖంగా, ప్రజారంజ

కంగా పాలిస్తాడు ధర్మాన్ని నాలుగు పాదాలా నడిపిస్తాడు ఈ భూఖండం వీని పేరున 'భారతవర్షం' అవుతుంది' నువ్వు కూడా శీఘ్రాతిశీఘ్రంగా నీ పతిదేవుని కలుసుకుంటావు'" అని మొలలో చేయి పెట్టి మువ్వ తీయబోయాను కాని-ఉత్తి మొల' మువ్వలేదు' ... నా తల గిర్రు మన్నది' కట్టుకున్న కాషాయాంబరం, కప్పుకున్న కంబళీ పదిసార్లు దులిపాను సంచీ, చెంబూ చివరకు జడలూ అన్నీ తిరగవేసి, విదళించి వెదికాను కాని-లాభంలేకపోయింది' ఆ మువ్వ - నల్ల పూసకన్నా మిన్నఐపోయింది'...శకుంతల నిజపరిస్థితి అడిగి ఏడుపుముఖం పెట్టింది పాపం' కన్నవారిచ్చిన బహుమానం కదూ? పోతే ఎలాగుంటుంది?' వాస్తవానికి మేనక వేశ్య అయినా .. అసల్లో కన్నతల్లి కదా? శకుంతల దీనావస్థ గమనించి "అమ్మాయీ శకుంతలా' ఎందుకు విచారిస్తావ్? ఆ మువ్వను మించిన మరోమువ్వ తీసుకువచ్చి నీకిచ్చే పూచీ నాది'" అన్నాను.

అంతలో యిద్దరు వృద్ధ తపస్వినులు వచ్చి శకుంతలపక్క కూచున్నారు విషయమంతా విని నా వేపు కొరకొర చూసి "చాల్లేవయ్యా ..పిచ్చివాడిలా బడబడలాడకు' పిల్లవాని అమ్మమ్మ వాత్సల్య పురస్సరంగా యిచ్చిన కానుకతో యింకోటి సరితూగుతుందా? ఏమనూ నిన్ను చూస్తుంటే బుద్ధిభ్రష్టునిలా కనిపిస్తున్నావ్' ఎక్కడ్నో స్నానం చేసిన దగ్గర ఆ మువ్వ మొలనుంచి జారి నీళ్లలో పడిపోయి ఉంటుంది దాన్ని ఏ చేపో, జెల్లో మింగివేసుంటుంది' . వెళ్ళు' ఎక్కడెక్కడ స్నానం చేశావో-ఆ నదీనదాల్లో, సరస్సుల్లో, తటాకాల్లో ఉన్న గండుమీనుల్ని పట్టుకొని, వాటి పొట్టలు చీల్చి, ఆ మువ్వను తీసి పట్టుకురా'" అన్నారు ఆ ముసలమ్మల మాటలు విని వినగానే మరి నా కక్కడ నిలవబుద్ధి కలగలేదు వెంటనే వెనక్కు మళ్ళిపోయాను వచ్చినతోవనే నడుస్తూ ప్రతీ అంగుళం మేరా వెదుకుతూ వేసారినాను కాని మువ్వ కనిపించలేదు!

నేనెంత మతిమాలినవాణ్ణయినా ఒక విషయంమాత్రం గుర్తుంది ఏమిటంటే-ఆ మువ్వను మొలలోదోపి, కాషాయాంబరాన్ని బాగా బిగించి కట్టాను అవశ్యం అది ఎక్కడ్నో స్నానం చేసిన దగ్గరనే జారిపోయి ఉంటుంది' . అందుకని స్నానంచేసిన ప్రతీ నీటిపట్టునా ముని° వెతికాను కాని మువ్వ లభించలేదు వాస్తవంగా దాన్ని ఏ గండుమీనో మింగివేసుంటుంది ఆఖరుకు బెస్తవాళ్ళను కూడా పిలిచి "ఏమయ్యా...యీ మధ్య మీ కేదైనా చేప కడుపులో ఒక మువ్వ గాని దొరికిందా? చూడండి బాబుల్లారా! దొరికినట్లయితే ఆలస్యం చెయ్యకుండా తెచ్చి యిచ్చివేయండి' మిమ్మల్ని మనసారా దీవిస్తాను" అన్నాను నా మాటలు

విని వాళ్ళు విరగబడి నవ్వి "ఏఁవయ్యో సాదువుగోరూ ! సేప కడుపులో మువ్వ లుంటాయా? అగ్గిబాణాలుంటాయిగాని-" అన్నారు వాళ్ళవైఖరి మహాఆగ్రహాన్ని కలిగించింది వెధవలనందర్నీ మొసళ్లయి పోవల్సిందిగా శపించా లనుకున్నాను కాని-తమాయించుకొని, కోపాన్ని దిగ మింగి ఊరుకున్నాను

ఏమైనా-చివరకు మేనకకిచ్చిన వాగ్దానాన్ని నిలుపుకోలేక పోయాను మువ్వ అంటే అతిసామాన్యమైన వస్తువు! కాని-వాగ్దానమూ అంటే సామాన్యమైంది కాదు ఆ వాగ్దానభంగంతో నేను మహా పాపిని అయాను ! నాకు మనశ్శాంతి లేకుండా పోయింది! నాలో బ్రహ్మతేజం విలుప్తమై పోయింది ! ... ఎంతోకాలం దొర్లిపోయింది నేటికీ ఆ మువ్వకోసం వెదుకుతూనే ఉన్నాను కాని - అది ప్రాప్తించలేదు చివరకు-శాపం యివ్వ డానికికూడా శక్తిసామర్థ్యాలు లేని బల హీనుణ్ణయిపోయాను! విషంలేని నీటి పాములా తయారయాను ! నా స్థితి గమ నించి శిష్యులంతా చల్లచల్లగా జారు కున్నారు ఆఖరుకు ఒక సామాన్య బైరాగికన్నా హీనంగా, ఇలా ఎదురు దెబ్బలుతింటూ, గమ్యస్థానంలేక తిరుగు తున్నాను-''

నేనా కథ ఆలించి ''శాంతించండి మునీశ్వరా ! తమ రనవసరంగా యింత కాలమూ కష్టాలు భరించుకొచ్చారు. ఆ భరత చక్రవర్తి ఎప్పుడు స్వర్గధామం చేరుకున్నారో ఎవరికీ తెలియదు ఇప్పుడా మువ్వ దొరికినా ఏం ప్రయోజనం ? తమ రా ప్రయత్నం విరమించుకొని తపస్సమాధిలో చేరుకొనండి ! హరినామ సంకీర్తనతో గడపండి ! .లేదా - లోక శిక్షణార్థం ఉత్తమ గ్రంధాలు రచించండి! అదీ కాదంటే - జటాజూటధారులైన మహామునులూ, ఋషులతో 'గ్లామర్ గర్ల్స్' అయిన అప్సరల ప్రణయ కలాపాలు అతి వాస్తవికంగా వర్ణించి పుస్తకాలు వ్రాయండి ! వాటికోసం - ప్రమరణ కర్తలూ, పత్రికలవాళ్ళూ సుందోప సుందుల్లా యుద్ధా లారంభిస్తారు ! అంతే గాని - ఆ మువ్వకోసం తాపత్రయపడి కాలాన్ని వ్యర్థం చేయకండి!" అన్నాను

"తాపత్రయ పడకుండా ఎలాగయ్యా ఉండేది ? ఆ మువ్వయే మేనక యిచ్చిన శాపం అని యిప్పుడిప్పుడు తెలుసు కుంటున్నాను ! ఆ శాప మహిమవల్లనే కదా నే నిలా నిర్వీర్యుణ్ణయిపోయాను ! ఎప్పుడైనా, ఎక్కడయినా, ఏదయినా మువ్వ చప్పుడు చెవుల్లో పడ్డదంటే పిచ్చివాణ్ణి అయిపోతుంటాను !. '' ఇంకా ఏమో చెప్పబోతూ దూర్వాసముని, హటాత్తుగా వెర్రి కేకలువేస్తూ, చేతులూకాళ్లూ కొట్టుకొంటూ గంతులు వేయనారంభించాడు మాపట్లూ ఆ ముని పాదాలదగ్గర పడిపోయి "చంపేశాడర్రోయ్ అన్నిట్నీ చంపేశాడు...'' అని గోలపెట్టాడు

అసలు సంగతి ఏమిటంటే మహాముని చెబుతూన్న ముచ్చకథ పల్లూభక్తి శ్రద్ధల్తో వింటూండడంలో తన పెంపుడు ఎలకల్ని మర్చిపోయాడు సమయం కనిపెట్టి అవి వాని జేబునుంచి మెల్లగా జారుకొని దూర్వాసమునీంద్రుల కాషాయపు లుంగీ లోకి ఒకటి ప్రవేశించింది' మరో రెండు అతని మెడను ఆశ్రయించాయ్' మరొకటి ఎక్కడ మాయమైందో కనిపించ లేదు' మునిచేసిన తాండవనృత్యంతో ఆ మూడు ఎలకలూ కిందపడిపోయాయ్' ఎలానో తంటాలుపడి పల్లూ వాటిని ముని పాదాల తొక్కిడినుంచి తప్పించి రక్షించు కున్నాడు ముని ఆగ్రహంతో ''ఏంరా అబ్బీ' నువు మహా ఉద్దండ పిండంలా వున్నావే'' అన్నాడు పులిన్ బాబు తీవ్రంగా "షేక్కేర్ తపోధనా! నా పిల్లాణి శపించావంటే—'' అంటూ పిడికిలి బిగిం వాడు

దూర్వాస ముని సంబాళించుకొని "ఛీ ఛీ' ఎలకల్ని పెంచడం మహాపాపం' చివరకుఛండాలురుకూడా వీటినిపెంచరు" అన్నాడు

''వాః తమరేమో తమ శరీరం నిండా నల్లుల్ని పెట్టుకొని పెంచుతున్నారు అది పుణ్యమూన్నూ, నేను ఎలకల్ని పెంచడం పాపమూన్నా? భేష్'' అని తండ్రితో ''చూశారా నాన్నగారూ! యీ ముని

ఒంటిమీది నల్లులు కొన్ని మనపక్కమీదికీ మంచంలోకీ బట్టల్లోకీ చేరుకున్నాయ్. ఇంతకూ నా ఎలక ఒకటి కనబడ్డంలేదు ఎటు పోయిందో ఏమిటో?" అన్నాడు

దుర్వాసముని తిరుగా కేకలువేస్తూ నాట్య మాడనారంభించాడు పట్లూ అతని వేపు నిదానించిచూసి "అది గదిగో నా ఎలక! ముని గడ్డంలో దూరిపోయింది" అన్నాడు నేను వెంటనే ఆ ముని అనుజ్ఞలేకుండా ఒక్క ఉదుటున వెళ్ళి చిక్కని గడ్డంలో చేతినిదూర్చి ఆ ఎలకను పట్టుకొని బయటకు లాగాడు దాన్ని జాగ్రతగా జేబులో పెట్టుకొని "ఆ గడ్డంలో చెయ్యిపెట్టినప్పుడు ఏదో మువ్వమోగిన చిన్నశబ్దం అయింది" అన్నాడు

నేను ఎగిరి ఒక గంతువేసి నిల్చున్నాను—

"ఏమిట్రా పట్లూ? ఏమంటున్నావ్? మువ్వమోగినశబ్దంవా?" అని మునివేపు చూసి "ప్రభూ! తమరొకసారి తమ గడ్డాన్ని కాస్త గట్టిగా దులిపిచూడండి" అన్నాను వెంటనే ఆమహాముని గడ్డాన్ని మొదలంటా పట్టుకొని దులిపాడు ఆ చిక్కని వెంట్రుకల్ని ఛేదించుకొని "ఝున్ ఝున్" మనే క్షీణస్వరం వినవచ్చింది!

పులిన్‌బాబు ముని దగ్గరకువెళ్ళి ఆ గడ్డంలోని కొన్ని వెంట్రుకల్ని అటూ యిటూ విడదీసి తడిమి చూశాడు కాని ఆ శబ్దించే వస్తువు కనబడలేదు తరువాత పెద్ద బంతిలా ఉన్న ముడిని విప్పప్రయత్నించాడు కాని ఆ ముడి ఓపట్టాన విడలేదు కొంత బలం ప్రయోగించేసరికి ముని బాధతో "ఆఁ ఆఁ! మెల్లగా అరరే అలా పీకివెయ్యకు నొప్పిపెడుతున్నది" అన్నాడు ఐతే పులిన్‌బాబు వింటేనా? నేనువెళ్ళి ఆ మహామునితలను గట్టిగాపట్టుకున్నాను పులిన్‌బాబు ఆ గడ్డాన్ని పీకి ఎలానో ఆ ముడివిప్పాడు అందులో, ఆ ముడిలో మువ్వ కనిపించింది! వెంటనే పులిన్‌బాబు దాన్ని బయటకు లాగాడు ఆ మువ్వ బంగారంతో చేసిందో, వెండితో చేసిందే లేక మామూలు టిన్నుతో చేసిందో ఎవరమూ గ్రహించలేక పోయాం బాగా మురికిపట్టి నల్లబడి పోయి ఉన్నది కాని మోగడం మాత్రం భేషుగ్గా ఉంది

పట్లూ మెల్లగా "ఎక్స్‌రేతీసి ఉంటే ఇంతకష్టం రాకపోను. వెంటనే కనిపించిపోయేది" అని గుసగుసలాడాడు వాడికా ఊహ స్వానుభవంవల్ల కలిగింది లెండి! రెండేళ్ళ క్రితం ఒక పైసామింగివేశాడు అప్పుడు ఎక్స్‌రే తీసి కనుక్కున్నారు!

దూర్వాసముని దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి నింపాదిగా "చివరకు యీ మువ్వ నాగడ్డం ముడిలోనే దొరికింది! ఔనౌను! ఇప్పుడు కాస్త — కాస్త గుర్తు కొస్తున్నది ఆముండ — మేనక — దేవలోకపు

"ఇప్పుడేం చేద్దాము తూలకుండా ఉండాలంటే నన్ను నీవు పట్టుకో, నిన్ను నేను పట్టుకుంటాను"

వేశ్య యీ మువ్వ అందిస్తూ ' అతి జాగ్రత్తగా తీసుకుపోవాలి ' అని చెప్పింది దానికి నేను "భయపడనవసరం లేదు జాగ్రత్తగా భద్రపరుస్తాను'' అని యీ ముడిలో పెట్టాను కాని ఆ సంగతి పూర్తిగా మర్చిపోయాను ఇంతకాలమూ నానా అవస్థలూ పడ్డాను చివరకు నా తేజాన్నీ, పౌరుషాన్నీ, శక్తినీ — అన్నిటినీ పోగొట్టుకున్నాను ' అంతా కర్మ ఎవరు తప్పిస్తారు ?'' అని పట్టూవేవు తిరిగి వాని తల నిమురుతూ ''బాబూ ' చిన్నవాడివైనా మహా చురుకైనవాడవు' అఖండమైన తెలివితేటలున్నాయ్ ' ఇదిగో నా ఆశీర్వాదం' నువు తప్పక రాజువు అవుతా ''

మాట పూర్తి కానివ్వకుండా నేనడ్డు పడి "మహాప్రభూ తమ ఆశీర్వాదం ఫలించడానికీ రోజుల్లో ఏమీ ఆస్కారం లేదు రాజులూ చక్రవర్తులూ అయ్యే కాలం సమాప్తమైపోయింది ' ఆఁ మంత్రి పదవి దొరికేలా కనీసం ఒక్క ఐదేళ్ళకైనా సుస్థిర మంత్రిత్వం లభించేలా ఆశీర్వదించండి అదే మహా భాగ్యం'' అన్నాను

' సరే ' అలానే ' మంత్రి పదవి లభించేలానే ఆశీర్వదిస్తాను ఐతే రాజులేనిది రాజ్య కార్య కలాపాలెలా సాగుతున్నాయ్ ?''

' ఈ రోజుల్లో సాగుతున్నయ్‌లెండి ' ఆధునిక విజ్ఞానం ఏమంటున్నదంటే కర్త లేకపోయినా సరే క్రియలు మాత్రం చాలా సాఫీగా నడిచిపోతవి అని — '

' భేష్ భేష్ ' చాలా బావుంది ' సరే ' ఇక నేను నా కర్తవ్యాన్ని నిభాయించుకోవడానికి వెళ్తాను ఈ మువ్వ ఎవరిదో

వారి కందించి, నిశ్చింతగా బ్రహ్మలోకం పోతాను''

"ఐతే యీ మువ్వను ఎవరి కందిస్తారు మహామునీ ?'' అన్నాను

"ఏం? భరతచక్రవర్తి ఉత్తరాధికారులెవరూ లేరా యిప్పుడు ?''

"లేరు మహాత్మా లేరు । ఎవరూ లేరు । భరత వంశం అంటే — యుధిష్ఠురుడూ, పరీక్షిత్తూ, జనమేజయుడూ ఇంకా వాళ్ళ తరాలవారు అంతా కాలగర్భంలో కలిసిపోయారు । పైగా—నంద, మౌర్య, సుంగ, గుప్త ఆంధ్ర మొదలైన రాజులూ, వాళ్ళ అనంతరం — పఠానులూ, ఆంగ్లేయులూ అంతా నాశనమయారు । ఆఁ ఆఁ ఆంగ్లేయులు నాశనంకాలేదు । తమ ఛత్రాధిపత్యాన్ని ఒదులుకున్నారు । ఆ నాటి భరతునిరాజ్యం అంటే భారతవర్షం ఈ నాడు రెండుగా చీలిపోయింది । మొదటిది — పెద్దభాగం, భారతీయ గణతంత్ర రాజ్యమైంది । రెండోది — చిన్నభాగం, ఇస్లాం వారి పాకిస్థాన్ అయింది ''

"ఐతే—వీటికి ఎవరైనా రాజు, చక్రవర్తి అన్నవారున్నారా?''

''లేరు ! ఎవరూ లేరు । రెండురాజ్యాలకూ ఇద్దరు రాష్ట్రపతులున్నారు ఒకరు ఢిల్లీలో ఉంటారు । రెండోవారు కరాచీలో ఉంటారు । న్యాయసూత్రాల ప్రకారం వీళ్ళిద్దరే భరతచక్రవర్తి ఉత్తరాధికారులనుకోవాలి । ఈ మువ్వమీద వీళ్ళకే హక్కు అనుభవాలుండాలి । కాని—ఈ యిద్దరిలో దీన్ని ఎవరికిస్తారు ? ఏ ఒకరికిచ్చినా మిగిలినవారు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానంలో తగాదా పెడతారు । లేదా అంటే పిడికిలి బిగించి ఉగ్రస్వరంతో 'లడ్‌కే లేంగే భరత్ కా ఝునుఝునా' — అంటే దెబ్బలాడి భరతుని మువ్వ లాక్కుంటాం—అని కేకలు వేస్తారు ''

అది విని దూర్వాసమునీంద్రులు కాసేపు ధ్యానమగ్నులైపోయారు । తరవాత ఆ మువ్వను 'రపీ' మని రెండు ముక్కలుచేసి ''ఇదిగో । ఈ కంకరి రాళ్ళతో ఉన్న గుండ్రనిభాగం ఒకరికిచ్చివేస్తాను ఇది 'ఝున్—ఝున్' మని వాగుతుంది! ఇక ఈ పైభాగం—కాడలా ఉన్నదే—దీన్ని రెండోవారికిచ్చివేస్తాను । దీన్ని వూదితే 'పీఁ—పీఁ' మని మోగుతుంది '' అని చెంబులో వేసుకొని "ఆఁ తోవఖర్చులకు ఓ పదిరూపాయిలివ్వు । పోతాను '' అన్నాడు

పులిన్‌బాబు పర్సునుంచి పదిరూపాయిల కాగితంతీసి మహామునికందించాడు ★